

Po wizę z odciskami palców

17 października 2012

Równy rok temu zaczął działać Wizowy System Informacyjny (ang. Visa Information System, VIS). To system komputerowy, w którym zbierane są dane osób aplikujących o wizę do krajów strefy Schengen. Tej kontroli jako pierwsi zostali poddani mieszkańcy krajów Afryki Północnej (m.in. Algieria, Tunezja, Egipt). Do końca 2013 roku system ma zyskać zasięg ogólnoeuropejski.

W 2004 roku, na mocy decyzji Rady Unii Europejskiej, został wdrożony nowy mechanizm ubiegania się o wizę w krajach strefy Schengen. Wiązało się to z uruchomieniem systemu VIS. Komisja Europejska podkreślała wówczas, że wszyscy podróżujący zyskają na jasnym, precyzyjnym i transparentnym procesie aplikacyjnym. VIS ma zwiększyć bezpieczeństwo i zapewnić większą „wydajność” punktów granicznych. Docelowo system ma również ułatwiać wymianę informacji między krajami członkowskimi w sprawach dotyczących wymiaru sprawiedliwości.

Dostęp do danych zawartych w systemie VIS mają, oprócz służb konsularnych i granicznych, także podmioty odpowiedzialne za zapobieganie, wykrywanie terroryzmu lub innych poważnych przestępstw. Z organów ogólnoeuropejskich takie upoważnienie obecnie posiada tylko Europol. Natomiast nie jest jasne, jak wygląda sprawa udostępniania danych z systemu VIS na poziomie poszczególnych państw. Pomimo wymogu prawnego do tej pory nie została stworzona ewidencja pokazująca, które organy mają dostęp do tych informacji.

W systemie przetwarzane są informacje zebrane przez placówki konsularne państw członkowskich od osób ubiegających się o wizę Schengen. Ten katalog obejmuje: imię i nazwisko, wiek, płeć, narodowość, adres, miejsce, czas i cel podróży, zawód, dane osoby zapraszającej albo gwarantującej pokrycie kosztów pobytu. Dodatkowo gromadzone są także dane biometryczne – fotografia oraz odciski palców całej dłoni. Informacje te są

przechowywane w systemie przez okres 5 lat. Scentralizowana baza danych VIS, którą obecnie administruje Komisja Europejska, w grudniu br. zostanie przekazana nowo utworzonej Europejskiej Agencji ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi.

VIS jest tylko jednym z przykładów zastosowania nowych technologii do wzmocnienia granic UE. Zgodnie ze swoją strategią, Komisja zaprezentuje niebawem projekt tzw. „inteligentnych granic” (ang. smart borders), który ma doprowadzić do zwiększenia kontroli nad podróżującymi do strefy Schengen. Na jego podstawie powstanie również jedna z największych baz danych biometrycznych na świecie. Z kolei system Eurosur ma zwiększyć nadzór nad zewnętrznymi granicami Unii oraz usprawnić wymianę informacji między krajami członkowskimi. O obydwu tych projektach pisaliśmy we wrześniu.

Niepokojąca jest przy tym tendencja do rozszerzania kręgu podmiotów, które posiadają dostęp do baz danych związanych z kontrolą graniczną. Nowe propozycje legislacyjne przewidują m.in., że Europol oraz organy ścigania państw członkowskich uzyskają dostęp do bazy Eurodac – gromadzącej informacje o osobach ubiegających się o azyl. Ta propozycja spotkała się z negatywną opinią Europejskiego Inspektora Danych Osobowych.

Baza danych systemu VIS obejmuje ponad 70 milionów osób, co niewątpliwie wpływa na jej atrakcyjność dla różnych służb. Jest tylko kwestią czasu, kiedy kolejne organy zażądają poszerzenia dostępu do tych zasobów.

Opracowanie: Jędrzej Niklas

Źródło: [Fundacja Panoptikon](#)